

PHIẾU BÀI GIẢNG CHUYÊN ĐỀ: TRUYỆN CỔ TÍCH – NGỮ VĂN 6 CÂY BÚT THẦN

I. Tìm hiểu khái quát

- PTBD: Tự sự
- Nhân vật chính: Mã Lương - kiểu nhân vật có tài năng kì lạ..
- Bố cục: 3 phần
- + P1: Từ đầu đến ”rất lấy làm lạ” -> *Mã Lương học vẽ và có được cây bút thần.*
- + P 2. Tiếp đến “những lớp sóng hung dữ” -> *Mã Lương sử dụng cây bút thần.*
- + P 3. Còn lại -> *Những truyền tụng về ML và cây bút thần*

II. Tìm hiểu chi tiết

a. Cảnh ngộ gia đình Mã Lương

- + Cha mẹ mất sớm
- + Sống tự lực bằng những công việc lao động vất vả: chặt củi, cắt cỏ, kiếm ăn hàng ngày
- + Thích học vẽ nhưng nhà nghèo không có tiền mua bút
- > *nghèo khổ*

b. Mã Lương học vẽ

- Dốc lòng để học, chăm chỉ luyện tập:
- + kiếm củi trên núi: lấy que vạch xuống đất
- + cắt cỏ ven sông: lấy tay nhúng nước vẽ lên đá
- + Về nhà: vẽ lên tường...
- Không ngừng học, không bỏ phí một ngày.
- > Chăm chỉ, say mê, kiên trì luyện rèn.
- Kết quả: vẽ giống y như thật, được thần cho cây bút
- > *Thành tài.*
- * ý nghĩa của việc thần cho ML cây bút:
- Thấy ML kiên trì, say mê luyện rèn + sự thông minh, khiếu vẽ sẵn có.
- Cây bút chỉ thực sự có ý nghĩa khi được sử dụng trong tay người có tài, chưa thành tài thì sử dụng chưa có hiệu quả.

-> *Tô đậm, thần kì hoá tài vẽ của ML; là sự ban thưởng xứng đáng cho người say mê, có tài, có chí khổ công luyện rèn.*

-> Con người có thể vươn tới mọi khả năng bằng tài năng và công phu rèn luyện

c. Mã Lương sử dụng cây bút thần

* Với người nghèo: vẽ cày, cuốc, đèn, thùng ...

-> giúp họ có công cụ lao động, phương tiện sinh hoạt hàng ngày.

Vì Mã Lương là người lao động nên hiểu rõ ý nghĩa của lao động. Mọi thứ trên đời không thể đạt được một cách dễ dàng mà phải là kết quả lao động. Giúp họ phương tiện lao động là để họ tự tạo ra của cải vật chất, cải thiện cuộc sống, thoát nghèo.

> Tài năng phải phục vụ nh/dân, phục vụ đất nước

* Với tên địa chủ.

- Bắt ML vẽ theo ý muốn -> không vẽ bất cứ thứ gì.

- Túc, nhốt ML vào chuồng ngựa -> vẽ lò lửa, nướng bánh ăn.

- Sai đây tớ giết ML, cướp cây bút thần -> vẽ thang, ngựa chạy trốn

- Đuổi theo, truy sát ML

-> vẽ cung tên bắn chết tên địa chủ.

* Mã Lương với nhà vua.

- Lúc đầu:

+ bắt vẽ rồng -> vẽ cóc ghẻ

+ bắt vẽ phượng -> vẽ con gà trụi lông

(Vì nhà vua tàn ác -> ML căm ghét, k0 muốn vẽ)

- Sau đó:

+ dỗ dành, hứa gả công chúa -> vờ đồng ý

+ trả lại bút thần -> nhận lời vẽ biển (Vì ML muốn trừng trị tên vua tham lam, độc ác)

> ML quyết tâm diệt trừ cái ác không khoan nhượng

⇒ Thông minh, mưu trí, sẵn sàng giúp đỡ người nghèo, trừng trị kẻ tham lam, độc ác.

- Ngòi bút trở thành vũ khí chiến đấu bền bỉ, biến hoá bất ngờ, lợi hại.

- Thể hiện ước mơ về công lí XH:

+ người hiền lành, chăm chỉ, tốt bụng được nhận phần thưởng xứng đáng + kẻ độc ác, tham lam sẽ bị trừng trị.

* Chi tiết tưởng tượng lí thú và gợi cảm:

- Trong tay ML, cây bút là báu vật, có khả năng kì diệu: vẽ cái gì thành hiện thực cái đó.

- Trong tay kẻ ác: nó thành hung thần.
- > Bút thần chỉ có tác dụng khi được dùng vào mục đích cao cả.
- Mở ra hướng mới, hành động mới cho nhân vật.
- Mở ra trí tưởng tượng thần kì đặc sắc.
- Thể hiện quan niệm của nhân dân về công lí xã hội, về mục đích của tài năng nghệ thuật và ước mơ về khả năng kì diệu của con người.

3. Ghi nhớ (SGK/85)